

YLEISÖLLE TARKOITETTU TIIVISTELMÄ

Alueellisten toimijoiden kiinnostus ohjelmaa kohtaan on jatkuvasti suuri. Hallintoviranomainen myönsi vuoden 2016 aikana muodollisesti tukea 18 hakemukselle, ja yhteensä ohjelmakaudella on tukea myönnetty 38 hankkeelle. Ohjelman puitteissa on 31.12.2016 mennessä tehty päätös 20 260 262 eurosta EAKR-varoja (52 %) ja 4 464 537 eurosta (55 %) Norjan IR-varoja. Se merkitsee, että mielenkiintoisilla hankkeilla on edelleenkin mahdollisuus hakea lähemmäs 18,8 miljoonaa euroa EU-varoja ja 3,6 miljoonaa IR-varoja.

Vuoden 2016 aikana ohjelma vastaanotti kymmenen ensimmäistä, tutkimuksen ja innovaation toimintalinjaa koskevaa hakemusta, joista neljä hyväksyttiin. Ensimmäisellä toimintalinjalla on käynnissä kaikkiaan 14 hanketta, joista yksi on valmisteleva. Vuonna 2016 ei yhtään hanketta päätetty. 31.12.2016 mennessä oli toimintalinjan budjetoiduista EAKR-varoista kiinnitetty 8 113 623 euroa (72 %) sekä 1 373 130 euroa (59 %) Norjan IR-varoja. Useiden hyväksytyjen hankkeiden tavoitteena on parantaa pk-yritysten kykyä kehittää tuotteittensa ja palveluittensa kaupallistamista. Ne koskevat perusteellisuuden, pk-yritysten ja tutkimuslaitosten välistä yhteistyötä. Hankkeet pyrkivät kehittämään muun muassa puumuovikomposiitteja, tuottamaan luonnonvahaa marjateollisuuden sivuvirroista, ristiinliimattuja puulevyjä puuteollisuudessa, kehittämään elämysteollisuutta ja/tai luovia elinkeinoja sekä energia-aluetta. Viisi hankkeista tähdentää toimintalinjan erityistavoitetta, jonka mukaan innovointijärjestelmän toimijoiden on vahvistettava toimintakykyään eurooppalaisilla tutkimusareenoilla alueen valitsemilla painopistealoilla. Kysymyksessä on muuan muassa toiminta, jonka tarkoituksena on kehittää uusia menetelmiä kaivostoiminnan kielteisten vaikutusten vähentämiseksi. Terästeollisuuden mahdollisuudet energiankulutuksensa vähentämiseen on erään hankkeen aiheena. Eräs toinen hankkeista tutkii fossiilipäästöjen vähentämismahdollisuuksia, sekä kustannustehokkaampien ja ympäristöystävällisempien prosessien saamista käyttämällä bioperusteisia pelkistäviä aineita.

Toisella, yrittäjyyden parissa toimivalla linjalla saatiin vuoden aikana kahdeksan hakemusta, joista neljä hyväksyttiin. Kaikkiaan kahdeksan hanketta on käynnissä, joista yksi on valmisteleva. Vuonna 2016 ei yhtään hanketta päätetty. Toimintalinjan budjetoiduista EAKR-varoista oli 31.12.2016 mennessä kiinnitetty 6 264 209 euroa (48 %) sekä 1 794 218 euroa (67 %) Norjan IR-varoja. Toimintalinjalla on käynnissä hankkeita, jotka käsittelevät yhteistyötä muun muassa luovissa elinkeinoissa, matkailuteollisuudessa, prosessiteollisuuden parissa toimivien pk-yritysten välillä sekä elintarvikealalla. Hankkeet edustavat monia eri toimialoja ja yhteistyötä pk-yritysten välillä. Esimerkiksi *Nordic Business Support* -hanke tukee pk-yritysten välistä kansainvälistä yhteistyötä ja pyrkii parantamaan kaupan ja myynnin välisiä alueellisia yhtäläisyyksiä ja eroja koskevaa ymmärtämystä sekä parantamaan siten alueen pk-yritysten

kilpailukykyä. Useissa hyväksytyissä hankkeissa pyritään luomaan rajat ylittävää yhteistyötä pk-yritysten välille Ruotsin, Suomen ja Norjan pohjoisosissa sekä tähdätään kansainvälistymiseen vaikuttamalla markkinoihin ja toteuttamalla yhteisiä markkinatutkimuksia. Hankkeiden tavoitteina on muun muassa alueen pk-yritysten viennin edistäminen parantamalla alueen näkyvyyttä matkailu- ja vierailukohteena.

Kolmannella kulttuurin ja ympäristön parissa toimivalla linjalla saatiin vuoden aikana kymmenen hakemusta, joista kuusi hyväksyttiin. Kaikkiaan kymmenen hanketta on käynnissä, joista yksi on valmisteleva. Vuonna 2016 ei yhtään hanketta päätetty. 31.12.2016 mennessä oli toimintalinjan budjetoiduista EAKR-varoista kiinnitetty 4 895 693 euroa (43 %) sekä 985 025 euroa (42 %) Norjan IR-varoja. Kolme hankkeista pyrkii vahvistamaan alueen kulttuuria ja kulttuuriperinnettä kahden hankkeen vahvistaessa saamen kieltä. Tarkoituksena on muun muassa saamen kielen käytön vahvistaminen ja lisääminen kielen eri käyttöaloilla sekä kulttuurin ja kulttuuriperinnön kehittäminen matkailuelinkeinon palveluiksi. Kulttuuria, kulttuuriperinnettä ja saamelaiskieliä koskevien hankkeiden lisäksi käynnissä on myös hankkeita, joiden tavoitteena on parantaa vihreää kasvua ja resurssitehokkuutta sekä alueen luontoympäristöjen säilytystilaa. Eräs yhteishankkeista koskee vesihuoltoa. Hankkeen tavoitteena on työstää menetelmiä, jotka johtavat ympäristömyrkkyjen vähenevään, vesistöjen kautta tapahtuvaan kulkeutumiseen Itämereen. Eräs hanke pyrkii luomaan edellytyksiä Tornionjoen siikakannan kestäväälle hoidolle.

Yhteisiä työmarkkinoita koskevalla neljännellä toimintalinjalla saatiin viisi hakemusta, joista neljä hyväksyttiin. Neljännellä toimintalinjalla on käynnissä kaikkiaan kuusi hanketta, joista kaksi on valmistelevia. Vuonna 2016 ei yhtään hanketta päätetty. Toimintalinjan budjetoiduista EAKR-varoista oli 31.12.2016 mennessä kiinnitetty 1 015 051 euroa (30 %) sekä 312 164 euroa (45 %) Norjan IR-varoja. Useat hyväksytyistä hankkeista pyrkivät lisäämään rajat ylittävää työvoiman liikkuvuutta työmarkkinoilla. Esimerkki sellaisesta hankkeesta on Arctic Labour. Siinä halutaan nostaa rajan yli muuttavien tai sitä harkitsevien henkilöiden lukumäärää. Hanke tukee ammattitaitoisen työvoiman kohtauttamista elinkeinoelämän tarpeiden kanssa. Arctic Labour -hankkeella arvioidaan myös olevan selkeitä kytkentöjä ja synergioita Interreg Pohjoisen aiemmin hyväksymän NORPÅ-hankkeen kanssa, joka muun muassa käsittelee ammattipätevyyden ja -koulutusten validointia ja harmonisointia maitten välillä. Erään toisen hankkeen päätavoitteena on tarjota rajat ylittävää poronhoidon opetusta. Hankkeessa tuotetaan koulutusmateriaalia, suunnitellaan ja järjestetään eri koulutuspaketteja poronhoitoa koskevissa aineissa. Hanke antaa myös kouluille mahdollisuuden toimintamalliensa koordinointiin siten, että ne hankkeen loputtua pystyvät jatkamaan yhteistyötään. Tavoitteena on vahvistaa saamelaiselinkeinojen osaamis- ja tietokehitystä.

Suurin osa hankkeista (55 %) toteutetaan multilateraalisesti kaikkia kolmea maata edustavien kumppaneiden kesken. Seuraavaksi tavallisimpia ovat ruotsalais-suomalaiset hankkeet (29 %). Hallintoviranomainen päätti vuoden 2016 aikana yhteensä 1 856 591 euron suuruisista maksatuksista tuensaajille. Maksatukset vastaavat n. 8 % tähän mennessä myönnettyistä hankevaroista ja n. 4,4 % ohjelman koko budjetista.